

Kapitola 3: TVAROSLOVÍ A SLOVNÍ DRUHY

ÚVOD

V didaktických testech ověřuje tvou znalost tvarosloví a slovních druhů **5–7 z 30 úloh**. Třeba ale dodat, že některé se mohou této látce dotýkat jen částečně (jako úloha 6 v předchozí kapitole). Co vše už máš mistrně ovládat? Samozřejmě deset **slovních druhů**, které dělíme na ohebné a neohebné. Největší pozornost se v testech věnuje slovům plnovýznamovým (podstatná i přídavná jména, slovesa, příslovce) a **tvarům** slov ohebných (uber příslovce, přidej zájmena a číslovky). U **podstatných jmen** určíš pád, číslo, rod a vzor, u **přídavných** pád, číslo, druh (tvrdá, měkká, přivlastňovací, ale třetí se v testech objevují méně často) a vzor, případně také rod, u **sloves** osobu, číslo, způsob, čas, slovesný rod a vid a zvládneš určit druh **zájmen** a **číslovek**. Různé **tvary slov** dokážeš **určit, vytvořit i opravit**. Kromě toho si zopakuj **stupňování**, dělení spojek (souřadící, podřadící), příslovečné spřežky nebo složené tvary slovesné, ale to hlavní je uvedeno výše. Věř mi, například s určením pádu mají někdy problém i maturanti, přitom – jak rád říkám žákům – máme pádů jen sedm, ne sedm set sedmdesát sedm. 😊

Třetí kapitola představuje další typ úloh, a to **úlohy ANO/NE**. Jako vždy se podíváme na jejich bodování, počet v testech atd. Nezapomeň, že pravopis a stavba i význam slov souvisejí s jejich tvary! Jen lehce odlišný tvar může hned být jiným slovním druhem, ale různým slovním druhem může být také tentýž tvar. Na to vše se spolu podíváme a tvůj mozek se opět nebude nudit. 😊

1 Přiřaď k následujícím slovním druhům (1.1–1.4) větné celky (A–F), ve kterých se daný slovní druh vyskytuje alespoň dvakrát.

Každé části odpovídá jen jedna správná odpověď, dvě možnosti z A–F nepoužiješ.

1.1	spojka	_____
1.2	částice	_____
1.3	číslovka	_____
1.4	příslovce	_____

- A) Kéž by v domě pořad nestrašilo.
- B) Venku se pomalu začínalo zatahovat.
- C) Sedmý muž v cíli předběhl nemálo soupeřů.
- D) Jestli jsi jedináček, tak nemůžeš mít dva bratry.
- E) Jen ať ti to řekne, snad to nikomu nebude vadit.
- F) Lukáš, Tamara ani oba neznámí neznali žádný protilek.

ŘEŠENÍ: Dvě spojky najdeme pouze v D: *jestli, tak* (tak může být v jiné větě příslovce, částice i citoslovce). Tri částice, příslovce, částice i citoslovce). Tri částice, příslovce pouze E: *jen, ať, snad*. Číslovka je 2 x v C: určitá řadová *sedmý* a neurčitá základní *nemálo*. A příslovce *venku* (místo a *pomalú* (způsob) najdeme v B. Kdekoli! Jinde se dané slovní druhy vyskytují 1 x.

2 Který z větných celků obsahuje podstatné jméno ve 3. pádě?

- A) Na představitelích firmy závisel osud celého projektu.
- B) Kláře, když vše vyslechli, nechtěl nikdo její historku uvěřit.
- C) Honzo, komu prodáš svůj podíl, pokud se zisku sám vzdáš?
- D) Barborou za její zradu pohrdaly všechny bývalé kamarádky.